

การเรียนรู้การสอนภาษาอังกฤษที่ไม่ใช่วิชาเอก
ของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษาในภาคใต้
The English Language Learning and
Teaching of Non-major and Non-minor
Graduate Students in the South

ดร. ปฐมมา อักษรจรุง*

Abstract

This two-phase research was designed to investigate the actual factors affecting low-attainment in learning EAP and ESP by first year non-major and non-minor of English graduate students in the South of Thailand.

Classroom observations and in-depth interviews of 15 students were employed in the first phase of data collection and distributing questionnaires to 447 students in the second. Participants were recruited on the random selection and volunteer-bases. It was found in both phases that more than 50 percents of the students achieved unsatisfactory scores-lower than 60 percent and that the low achievement was due to the learner's poor foundation of English. Anxiety, motivation and negative attitudes were not found to have played a role.

It was concluded that the major factor affecting graduate students 'lower-than-satisfactory' achievement was the mismatch of the learners' limited knowledge and the input they encountered at the level. The lengthy duration of the learners' divorce from English learning or use was implied to make it even harder for them to bridge the gap between their old knowledge and the new experience.

It was recommended that English language curricula be written to correspond with the learners' level of proficiency.

บทคัดย่อ

รายงานการวิจัยฉบับนี้สรุปผลการศึกษาสภาวะการเรียนรู้การสอนภาษาอังกฤษที่มีใช้วิชาเอกหรือโทในระดับบัณฑิตศึกษาในภาคใต้ของประเทศไทย โดยแบ่งการศึกษาเป็น 2 ระยะ

ระยะที่ 1 เป็นการศึกษาเชิงลึก โดยการสังเกตการเรียนในชั้นและการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกนักศึกษา 15 คนและในระยะที่ 2 ใช้แบบสอบถามเก็บข้อมูลจากนักศึกษาจำนวน 447 คน

การวิจัยทั้ง 2 ระยะพบว่า นักศึกษากว่าร้อยละ 50 มีผลสัมฤทธิ์ของการเรียนภาษาอังกฤษในระดับที่ไม่เป็นที่พึงพอใจ (ต่ำกว่าร้อยละ 60) โดยชี้ว่าผลสัมฤทธิ์ต่ำเกิดจากนักศึกษามีพื้นฐานความรู้ภาษาอังกฤษต่ำมาก ไม่สอดคล้องกับระดับของภาษาที่นักศึกษาเรียน ประกอบกับระยะเวลาอันยาวนานที่นักศึกษาทิ้งร้างจากการเรียนและการใช้ภาษาอังกฤษเป็นปัจจัยหลักที่ส่งผลให้มีผลสัมฤทธิ์ต่ำ นอกจากนี้ยังพบว่าความวิตกกังวล แรงจูงใจ และทัศนคติต่อภาษาอังกฤษไม่ใช่สาเหตุของผลสัมฤทธิ์ต่ำ

ดังนั้น ในการเขียนหลักสูตรภาษาอังกฤษทุกระดับชั้น นักการศึกษาจะต้องคำนึงถึงความสอดคล้องของระดับความรู้เดิมของผู้เรียนและประสบการณ์ใหม่ที่จะใส่ให้แก่ผู้เรียน

1. บทนำ*

ภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศภาษาหนึ่งที่มีการเรียนการสอนในสถาบันการศึกษาทุกระดับในประเทศไทย และใช้เป็นสื่อในการติดต่อกับชาติต่างๆ แต่ภาษาอังกฤษไม่ใช่ภาษาราชการหรือภาษาหลักที่ใช้เพื่อดำเนินกิจการต่างๆ ในประเทศไทย ดังนั้นการเรียนภาษาอังกฤษในประเทศไทยจึงจัดอยู่ในประเภทการเรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ (English as a foreign language) หรือ EFL ซึ่งต่างจากประเทศเพื่อนบ้านในภูมิภาคนี้ เช่น สิงคโปร์ มาเลเซียและพม่า ซึ่งนอกจากภาษาประจำชาติแล้ว ประเทศเหล่านี้ยังใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาราชการอีกภาษาหนึ่ง

(Akosomjarung, 1997) ประชาชนจึงมีโอกาสนำภาษาที่เรียนในชั้นเรียนกับชีวิตประจำวัน การเรียนภาษาอังกฤษลักษณะนี้เรียกว่า การเรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่ 2 (English as a second language) หรือ ESL

ในการจัดการเรียนการสอนในประเทศไทย มีการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในชั้นเรียนปกติ (Formal classroom learning) ทั้งในสถานศึกษาของราชการและเอกชน ตั้งแต่ระดับอนุบาลถึงอุดมศึกษา แต่การเรียนการสอนภาษาอังกฤษในระดับอนุบาล มีเฉพาะในโรงเรียนเอกชน ส่วนโรงเรียนรัฐบาลก่อนปี พ.ศ. 2539 นักเรียนจะเริ่มเรียนภาษาอังกฤษในชั้นประถมศึกษา 5 และหลังจากนั้นเป็นต้นมาจนถึงปัจจุบัน นักเรียนจะเริ่มเรียนภาษาอังกฤษตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เมื่อจบจากระดับประถมศึกษาแล้วนักเรียนจะเข้าศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งอาจมีความพร้อมด้านการจัดการเรียนการสอนไม่เท่าเทียมกันทั้งอุปกรณ์การเรียนการสอนและบุคลากรครู

นอกจากนี้ การเรียนการสอนภาษาต่างประเทศในประเทศไทย ครูใช้ภาษาไทยเป็นสื่อในการสอน ยกเว้นหลักสูตรนานาชาติและการเรียนภาษาอังกฤษในหลักสูตรวิชาเอกหรือโทภาษาอังกฤษ นักเรียนกลุ่มเก่งหรือมีความสามารถพิเศษ ดังนั้น นักเรียนส่วนใหญ่จะได้รับประสบการณ์การใช้ภาษาอังกฤษในชั้นเรียนเท่านั้น อีกทั้งการเรียนภาษาอังกฤษในระดับอุดมศึกษาแม้ว่าจะเป็นที่วิพากษ์วิจารณ์ แต่มีจำนวนรายวิชาเพียง 2-4 รายวิชา หากนักศึกษาไม่เลือกเรียนวิชาภาษาอังกฤษเพิ่มเติมจะไม่มีโอกาสเรียนภาษาอังกฤษอีกจนจบหลักสูตร 4 ปี ยกเว้นนักศึกษาที่มีโอกาสรับชมและฟังรายการต่างๆ เป็นภาษาอังกฤษ เช่น เคเบิลทีวี เป็นต้น ผลของสภาวะดังกล่าว คือ นักเรียนนักศึกษามีความสามารถทางภาษาอังกฤษ

*งานวิจัยนี้ได้รับเงินสนับสนุนจาก สกว. โดยมี ผศ.ดร.บันลือ ถิ่นพั่งงา เป็นที่เลี้ยง (mentor)

ในระดับที่ใช้สื่อสารได้เพียงเล็กน้อย แม้ว่าจะสำเร็จระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่าแล้วก็ตาม

จากข้อสังเกตและประสบการณ์ของผู้วิจัยพบว่าในระดับปริญญาบัณฑิต นักศึกษามีพื้นฐานความรู้ภาษาอังกฤษแตกต่างกันมาก เช่น นักศึกษาระดับชั้นปีที่ 1 (ในมหาวิทยาลัยที่ผู้วิจัยทำงานสอน) ประมาณร้อยละ 15-20 สามารถเรียนภาษาอังกฤษซึ่งเป็นวิชาบังคับได้อย่างราบรื่น และสอบผ่านการวัดผลในระดับคะแนนร้อยละ 80 ขึ้นไป แต่นักศึกษาอีกจำนวนหนึ่ง ประมาณไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 ประสบกับอุปสรรคในการเรียนอย่างมาก และสอบไม่ผ่านเกณฑ์การวัดผล และในจำนวนนี้สอบได้คะแนนต่ำกว่าร้อยละ 10

จากปัญหาดังกล่าว ประกอบกับความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีการสื่อสาร รัฐบาลชุดต่างๆ ได้ตระหนักถึงความสำคัญของภาษาต่างประเทศ โดยเฉพาะภาษาอังกฤษ ดังปรากฏในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมฉบับที่ 8 ทำให้ในปัจจุบันมีหลักสูตรสองภาษาและหลักสูตรนานาชาติตั้งแต่ระดับอนุบาลถึงบัณฑิตศึกษาจำนวนมาก อีกทั้งยังมีโรงเรียนนานาชาติทั้งของรัฐและเอกชนเพิ่มจำนวนมากขึ้น รวมทั้งสิ้น 425 แห่งทั่วประเทศ (The Ministry of University Affairs, 2001) ในระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยส่วนใหญ่จัดให้วิชาภาษาอังกฤษเป็นวิชาบังคับสำหรับนักศึกษาในสาขาต่างๆ บางสถาบันจัดให้เป็นภาษาอังกฤษทั่วไป (General English) เรียนทักษะทางภาษาทั้ง 4 ทักษะ บางสถาบันจัดให้เรียนภาษาอังกฤษเพื่อจุดประสงค์

ทางวิชาการ (English for Academic Purpose หรือ EAP) หรือการเรียนภาษาอังกฤษเพื่อจุดประสงค์เฉพาะ (English for Specific Purpose หรือ ESP) เป็นหลักสูตรภาษาอังกฤษที่จัดขึ้นเพื่อจุดประสงค์ของวิชาเฉพาะต่างๆ เช่น ภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยว ภาษาอังกฤษเพื่อวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ภาษาอังกฤษเพื่อนักกฎหมาย เป็นต้น ในประเทศไทยได้จัดหลักสูตร ESP หลายรูปแบบ เป็นเวลากว่า 2 ทศวรรษ

งานวิจัยนี้ได้ศึกษากลุ่มตัวอย่างจากมหาวิทยาลัยของรัฐ 2 แห่ง ในภาคใต้ ซึ่งดำเนินการสอนภาษาอังกฤษแบบ EAP และ ESP สำหรับนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาทั้ง 2 สถาบันเน้นทักษะการอ่านเช่นเดียวกัน ผู้วิจัยสันนิษฐานว่าผู้เขียนหลักสูตรของทั้ง 2 มหาวิทยาลัย มีสมมติฐานเหมือนกันคือ การอ่านเป็นทักษะที่สำคัญที่สุดสำหรับบัณฑิตศึกษา จึงมุ่งหวังให้นักศึกษามีความพร้อมด้านทักษะการอ่าน สามารถอ่านงานเขียนทางวิชาการทั้งแนวลึกและแนวกว้างได้ สามารถค้นคว้าข้อมูลจากแหล่งต่างๆ เพื่อที่จะศึกษาวิชาในสาขาของตนได้อย่างสัมฤทธิ์ผล

จากการสอบถามผู้สอนของทั้งสองสถาบันพบว่าก่อนเขียนหลักสูตร ไม่ได้มีการสำรวจความต้องการของผู้เรียน (need analysis) ใดๆก็ตาม งานวิจัยเช่น ออสทีเลอร์ (1980 อ้างใน Jordan, 1997) พบว่า การอ่านเป็นทักษะสำคัญและเป็นที่ต้องการของผู้เรียนมากที่สุด โดยเฉพาะในระดับบัณฑิตศึกษา นักศึกษาในสหรัฐอเมริการ้อยละ 90 ระบุว่า การอ่านเป็นทักษะที่สำคัญที่สุด เช่นเดียวกับงานวิจัยในประเทศไทย (Soranastaporn, Tuchinda & Tiensuwan, 1997) ซึ่งพบว่านักศึกษาสาขาวิทยาศาสตร์การกีฬา มหาวิทยาลัยมหิดล ระบุว่า ทักษะการอ่านเป็นทักษะที่เป็นที่ต้องการมากที่สุด จึงอาจกล่าวได้ว่า การจัดหลักสูตรของทั้ง 2 มหาวิทยาลัยสอดคล้องกับความต้องการของนักศึกษา

การเรียนภาษาต่างประเทศเป็นกระบวนการที่ซับซ้อนมีปัจจัยเกี่ยวข้องของหลากหลาย แตกต่างจากการเรียนภาษาแม่หรือภาษาที่ 1 ของเด็ก (Bley-Vroman, 1989) ความแตกต่างประการหนึ่งคือเด็กสามารถบรรลุผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาแม่ได้สมบูรณ์เท่ากันทุกคน แต่ผู้เรียนภาษาต่างประเทศไม่สามารถบรรลุผลสัมฤทธิ์ถึงระดับความสามารถของเจ้าของภาษาและมักประสบปัญหาในการเรียน (Birdsong, 1992) ความล้มเหลวในการเรียนจึงเป็นประเด็นที่ได้รับความสนใจอย่างจริงจังจากนักวิชาการสาขาภาษาศาสตร์ประยุกต์ (Applied Linguistics)

งานวิจัยระบุว่า ผลสัมฤทธิ์หรือความล้มเหลวของการเรียนภาษาที่ 2 ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบต่างๆ อาทิ กลไกทางสมองและความจำ (cognitive mechanism) ที่ใช้ในกระบวนการเรียนรู้ อิทธิพลของภาษาแม่ (mother language influence) ซึ่งมีอิทธิพลทั้งทางบวกและทางลบต่อการเรียนภาษาที่ 2 (Dulay & Burt, 1973; Odlin, 1989; White, 1985)

ในด้านบวก ภาษาแม่ช่วยให้ผู้เรียนถ่ายโอนแนวคิด (Conceptual transfer) ที่มีในภาษาแม่ไปประยุกต์ใช้ในการเรียนภาษาที่ 2 โดยใช้ความรู้ภาษาแม่เป็นรากฐานในการสร้างสมมติฐานใหม่ในการเรียนภาษาต่างประเทศ (Pavlenko & Jarvis, 2000) และทำให้ผู้เรียนเห็นความแตกต่างระหว่าง 2 ภาษาง่ายขึ้น ทั้งด้านระบบโครงสร้างของภาษา (Syntactic system) ระบบความหมาย (Semantics) และการใช้ภาษาอย่างเหมาะสมตามสถานการณ์ กาละ เทศะ และ ฯลฯ (pragmatic)

ในทางกลับกัน ภาษาแม่มีผลด้านลบต่อการเรียนภาษาต่างประเทศดังปรากฏหลักฐาน 3 รูปแบบคือ การใช้ภาษาผิด (error) การหลีกเลี่ยงไม่ใช้องค์ประกอบหรือโครงสร้างภาษาที่ยาก (avoidance) และการใช้รูปแบบภาษาอย่างใดอย่างหนึ่งมากเกินไป (overuse) (Givon, 1984;

Kellerman, 1987; Odlin, 1990; Ringbom; Tarone, 1982)

ความแตกต่างระหว่างปัจเจกบุคคลด้านต่างๆ ล้วนมีอิทธิพลต่อกระบวนการเรียนรู้และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาต่างประเทศ (Crookes & Schmidt, 1991) ได้แก่ อายุ (age) เพศ (sex) บุคลิกภาพ (personality) - ความถนัด (aptitude) ทศนคติและแรงจูงใจ (attitude and motivation) วิธีคิด (cognitive style) ความวิตกกังวล (anxiety) และกลวิธีการเรียน (learning style) (Gardner & MacIntyre, 1991; MacIntyre & Gardner, 1994 ; Oxford, 1993; Young, 1991)

นอกจากองค์ประกอบต่างๆ ดังกล่าวยังมีองค์ประกอบอื่นๆ ได้แก่ สิ่งแวดล้อมทางการเรียน (Settings) ซึ่งประกอบด้วย การเรียนในสิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติ (natural setting) หมายถึงการเรียนภาษาต่างประเทศในประเทศที่ใช้ภาษาต่างประเทศนั้นเป็นเครื่องมือสื่อสารและการเรียนในสถานศึกษา (school setting หรือ education setting) ซึ่งเป็นการเรียนภาษาต่างประเทศในประเทศที่ไม่ใช่ภาษาต่างประเทศนั้นๆ ในชีวิตประจำวัน เช่น เรียนภาษาอังกฤษหรือฝรั่งเศสในประเทศไทย

องค์ประกอบที่สำคัญอีกชนิดหนึ่งคือ ข้อมูลภาษา (input) ข้อมูลภาษาอาจอยู่ในรูปของภาษาพูดที่มาจากบทฟัง หรือข้อมูลที่เป็นข้อเขียนที่มาจาก

จากการอ่าน ประเด็นที่ได้รับความสนใจจากนักวิจัยทางภาษาศาสตร์ประยุกต์อย่างกว้างขวาง ได้แก่ ปริมาณ ความถี่ และชนิดของข้อมูลที่ได้รับ โดยมิงงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยตรงและได้รับการอ้างอิงถึงมากที่สุดคือ งานวิจัยและทฤษฎีเกี่ยวกับข้อมูลภาษา (Input Hypothesis) โดย แครชเชิน (Krashen, 1985) ซึ่งกล่าวว่า ผู้เรียนจะพัฒนาการเรียนภาษาได้ด้วยการเข้าใจข้อมูลภาษาซึ่งมีความยากและซับซ้อนเกินระดับความรู้เดิมเพียงเล็กน้อย โดยใช้สูตร $i + 1$ ซึ่ง i หมายถึง ความรู้ภาษาต่างประเทศที่ผู้เรียนมีอยู่แล้ว และ 1 หมายถึง ข้อมูลภาษาใหม่ซึ่งยากกว่าภูมิความรู้เดิมของผู้เรียนเพียง 1 ระดับ แครชเชินยังระบุว่า ข้อมูลภาษาจะเป็นข้อมูลที่ผู้เรียนสามารถเข้าใจได้ (comprehensible) ก็ต่อเมื่อมีการปรับแต่งหรือทำให้ง่ายลง (modify/simplify) ซึ่งต้องอาศัยบริบทของภาษาในขณะที่ผู้เรียนสัมผัสข้อมูลภาษานั้นๆ

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้น แสดงให้เห็นว่าการเรียนรู้ภาษาที่ 2 หรือภาษาต่างประเทศเป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กับองค์ประกอบหลายชนิด กล่าวโดยสรุปการศึกษาต่างๆ ที่ผ่านมาแสดงให้เห็นว่า ความสำเร็จหรือความล้มเหลวในการเรียนภาษาต่างประเทศมาจากหลายปัจจัย อย่างไรก็ตามผลสัมฤทธิ์หรือความล้มเหลวในการเรียนของบุคคลหนึ่งหรือกลุ่มหนึ่งอาจสัมพันธ์กับองค์ประกอบกลุ่มหนึ่งมากกว่าองค์ประกอบอื่นๆ ซึ่งอาจเกิดจากสถานการณ์ของการเรียนต่างกัน

การวิจัยนี้จึงมุ่งหาคำอธิบายว่าองค์ประกอบใดที่ทำให้ผู้เรียนภาษาต่างประเทศในระดับบัณฑิตศึกษาในภาคใต้ของประเทศไม่สามารถบรรลุผลสัมฤทธิ์ในระดับที่น่าพึงพอใจ

2. ระเบียบวิธีวิจัย

ระยะที่ 1 ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ โดยสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างจำนวน 15 คน นักวิจัยสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างแต่ละคน 2-3 ครั้ง ตาม

ความสะดวกของกลุ่มตัวอย่างแต่ละคน ในการสัมภาษณ์ได้นำตัวอย่างบทเรียนที่ใช้ในหลักสูตรประกอบการสัมภาษณ์ด้วย เพื่อหาข้อมูลเกี่ยวกับความรู้ด้านภาษาและข้อมูลแนวลึกเกี่ยวกับการเรียนระยะที่ 2 นำผลการวิจัยระยะที่ 1 มาสร้างเครื่องมือวิจัย เพื่อศึกษาในแนวกว้างด้วยวิธีวิจัยเชิงปริมาณ

2.1 เครื่องมือวิจัย

ผลการวิจัยระยะที่ 1 บ่งชี้ว่าผลสัมฤทธิ์อุปสรรคและความล้มเหลวในการเรียนภาษาต่างประเทศมีส่วนสัมพันธ์กับองค์ประกอบหลายชนิด โดยเฉพาะความสอดคล้องกันของพื้นฐานความรู้เดิมและองค์ความรู้ใหม่ที่ผู้เรียนได้รับในการเรียนระดับบัณฑิตศึกษา ผู้วิจัยจึงใช้ทุกองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับการเรียนจากผลการวิจัยระยะที่ 1 มาสร้างเครื่องมือวิจัยในรูปของแบบสอบถามซึ่งประกอบด้วยคำถามปลายปิดและปลายเปิด เพื่อให้ผู้ตอบสามารถให้ข้อมูลเพิ่มเติมได้ตามต้องการ นอกจากนี้ข้อมูลสำคัญอีกส่วนหนึ่งคือคะแนนสอบวัดผลหลังการเรียน แบบสอบถามประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลรวมทั้งการศึกษาทั่วไป สาขาวิชาที่เรียนในระดับบัณฑิตศึกษาและประวัติการเรียนในอดีตและข้อมูลเกี่ยวกับประวัติและพฤติกรรมกรเรียน ที่คนคิดและประสบการณ์ต่างๆ ที่ได้รับการเรียนภาษาอังกฤษในระดับต่างๆ

2.2 สมมติฐานการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่างมากกว่าร้อยละ 50 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ในงานวิจัยนี้หมายถึงสอบได้คะแนนต่ำกว่าร้อยละ 60

2. กลุ่มตัวอย่างมากกว่าร้อยละ 50 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ เนื่องจากมีความวิตกกังวลสูง

3. กลุ่มตัวอย่างมากกว่าร้อยละ 50

มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ เนื่องจากมีทัศนคติ
ในทางลบต่อการเรียนภาษาอังกฤษ

4. กลุ่มตัวอย่างมากกว่าร้อยละ 50
มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ เนื่องจากมีพื้นฐาน
ความรู้ภาษาอังกฤษต่ำ คือ มีพื้นฐานความรู้
น้อยจนยากที่จะเชื่อมต่อกับความรู้ใหม่ได้

2.3 กลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างเป็น
นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาชั้นปีที่ 1 ใน
มหาวิทยาลัยของรัฐ 2 แห่ง ด้วยเหตุผลคือ ทั้ง
2 มหาวิทยาลัยจัดให้มีการเรียนการสอนภาษา
อังกฤษเฉพาะในชั้นปีที่ 1 หากเก็บข้อมูลจาก
นักศึกษาระดับปีที่ 2 ข้อมูลอาจไม่แม่นยำเนื่องจาก
นักศึกษาผ่านการเรียนมาแล้วอย่างน้อย 1 ปี อีกทั้ง
ยากต่อการค้นหาคะแนนสอบจากผู้สอน

ในการเลือกกลุ่มตัวอย่างผู้วิจัย
ดำเนินการ 2 วิธีคือ แจกแบบสอบถามให้นักศึกษา
ทุกคนในกลุ่มวิชาเอกที่มีนักศึกษาไม่เกิน 10 คน
คิดเป็นร้อยละ 100 และแจกแบบสอบถามให้
นักศึกษาร้อยละ 50 สำหรับกลุ่มวิชาเอกที่มี
นักศึกษามากกว่า 10 คนโดยสุ่มเลือกนักศึกษาที่
อยู่ในลำดับเลขคู่และคี่จำนวนเท่าๆ กันจากบัญชี
รายชื่อนักศึกษาของแต่ละสาขาวิชา

นอกจากนี้เมื่อนักศึกษาอาสาสมัครขอ
ตอบแบบสอบถามอีก 32 คน รวมจำนวนกลุ่ม
ตัวอย่างทั้งสิ้น 482 คน อย่างไรก็ตามผู้วิจัยได้รับ
แบบสอบถามคืนเพียง 447 ชุด คิดเป็นร้อยละ
92.74 ในจำนวนนี้ประกอบด้วยนักศึกษาเพศชาย
241 คน เพศหญิง 206 คน ขณะเก็บข้อมูลกลุ่ม
ตัวอย่างทุกคนได้จบหลักสูตรภาษาอังกฤษแล้ว 1
สัปดาห์ถึง 2 เดือน จากการศึกษาอายุของกลุ่ม
ตัวอย่างพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่อายุน้อยที่สุดคือ
20 ปี และอายุมากที่สุดคือ 54 ปี โดยมีอายุเฉลี่ย
31 ปี

ในจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบ
สอบถาม 447 คน พบว่าร้อยละ 83.45 หรือ 373
คน มีประสบการณ์การทำงานมาก่อนเข้าศึกษาต่อ
ร้อยละ 13.42 หรือ 60 คน เพิ่งสำเร็จการศึกษา
ระดับปริญญาบัณฑิตและร้อยละ 0.67 หรือ 3 คน
ไม่ได้ให้ข้อมูลส่วนนี้

สำหรับภูมิหลังด้านการงานอาชีพ
พบว่า อาชีพที่มีกลุ่มตัวอย่างจำนวนมากที่สุดคือ
อาชีพครู ทั้งจากสถานศึกษาของรัฐและเอกชน
(จำนวน 83 คน คิดเป็นร้อยละ 18.57) รองลงมา
คือ กลุ่มข้าราชการสาธารณสุข ลูกจ้างในกิจการ
เอกชน และข้าราชการพลเรือนอื่นๆ นอกจากนี้มี
กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุไม่เกิน 23 ปี ยังไม่มีงานทำ
จำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 15.9

ในส่วนของภูมิหลังเกี่ยวกับประสพ-
การณ์การใช้ภาษาอังกฤษพบว่ากลุ่มตัวอย่างร้อยละ
58.83 หรือ 263 คน จากจำนวนรวม 447 คน
ใช้ภาษาอังกฤษน้อยมากหรือไม่เคยใช้เลย

3. ผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ได้ดำเนินการตามระเบียบ
วิธีวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทั้งในเชิงปริมาณและเชิง
คุณภาพ ซึ่งมีผลการวิจัยดังนี้

3.1 ผลการวิจัยเชิงปริมาณ

จากการตั้งสมมติฐานไว้ 4 ข้อ มีผล
การทดสอบสมมติฐานดังนี้

สมมติฐานข้อที่ 1 : กลุ่มตัวอย่างมากกว่าร้อยละ
50 มีผลสัมฤทธิ์ในการเรียน
ภาษาอังกฤษในระดับต่ำ (ใน
งานวิจัยนี้ หมายถึงคะแนน
ต่ำกว่าร้อยละ 60)

ในการทดสอบสมมติฐานผู้วิจัยได้ขอความ
ร่วมมือจากผู้สอนขอคะแนนสอบวัดผลสัมฤทธิ์แต่
ได้ประสบกับปัญหาและอุปสรรคเล็กน้อย กล่าวคือ
นักวิจัยไม่สามารถรวบรวมคะแนนสอบได้ครบตาม

จำนวนของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด จากจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น 447 คน นักวิจัยสามารถรวบรวมคะแนนสอบได้เพียง 287 คน การรายงานผลจึงอยู่บนฐานข้อมูลที่ไม่เท่ากัน จากการวิเคราะห์คะแนนสอบพบว่า ผู้เรียนที่ได้คะแนนมากกว่าร้อยละ 60 มีจำนวน 137 คน จากจำนวน 287 คน คิดเป็นร้อยละ 47.74 ของจำนวนผู้สอบทั้งหมด และ มีผู้สอบที่ได้คะแนนต่ำกว่าร้อยละ 40 จำนวน 17 คน จากผู้สอบ 287 คน คิดเป็น 5.92 สมมติฐานข้อนี้จึงเป็นจริง

สมมติฐานข้อที่ 2 : กลุ่มตัวอย่างมากกว่าร้อยละ 50 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ เนื่องจากมีความวิตกกังวลสูง

ผลการวิเคราะห์พบว่า นักศึกษามีความวิตกกังวลต่อการเรียนจำนวน 236 คน จากจำนวนทั้งหมด 447 คน คิดเป็นร้อยละ 52.8 นักศึกษามีความรู้สึกลึกใจ อยากเรียนภาษาอังกฤษจำนวน 149 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 จากจำนวน 447 คน ในจำนวนนี้เป็นกลุ่มที่มีความวิตกกังวลด้วย และผู้ที่รู้สึกต่อต้านมีเพียง 10 คนเท่านั้น คิดเป็นร้อยละ 0.22 จากจำนวนเต็ม 447 คน ดังนั้นสมมติฐานข้อนี้จึงไม่เป็นจริง

สมมติฐานข้อที่ 3 : กลุ่มตัวอย่างมากกว่าร้อยละ 50 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ เนื่องจากมีทัศนคติในทางลบต่อภาษาอังกฤษ

ในการทดสอบสมมติฐานข้อนี้ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถาม ถามข้อมูลการเรียนภาษาอังกฤษ 3 ช่วงคือ ขณะที่ยังเรียนประถมศึกษา มัธยมศึกษาและปริญญาตรี โดยใช้คำถามเดียวกัน อย่างไรก็ตาม

การหาข้อมูลในระดับปริญญาตรี อาจมีการศึกษาบางหลักสูตรไม่มีการเรียนภาษาอังกฤษ จึงเพิ่มข้อมูลอีก 1 ตัวเลือกคือ “ตอบไม่ได้” ซึ่งหมายถึงไม่เรียนภาษาอังกฤษ

จากข้อมูลพบว่า กลุ่มตัวอย่างจำนวนมากกว่าร้อยละ 50 ชอบภาษาอังกฤษมาโดยตลอด ตั้งแต่ระดับประถม มัธยม และอุดมศึกษา อย่างไรก็ตามกลุ่มตัวอย่างมากกว่าร้อยละ 50 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำสมมติฐานข้อนี้จึงไม่เป็นจริง

สมมติฐานข้อที่ 4 : กลุ่มตัวอย่างมากกว่าร้อยละ 50 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ เนื่องจากมีพื้นฐานความรู้ภาษาอังกฤษต่ำ

ในการทดสอบสมมติฐานข้อนี้ ผู้วิจัยได้ให้กลุ่มตัวอย่างประเมินความรู้ของตนเองก่อนเข้าศึกษาในหลักสูตรมหาบัณฑิตในด้านไวยากรณ์ การอ่าน การพูด คำศัพท์ และการเขียน*

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลดังกล่าวมาทำการจำแนกจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่มีความรู้ในทักษะต่างๆ เมื่อพิจารณาเฉพาะความรู้เรื่องศัพท์พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ประเมินว่าตน “อ่อน” ความรู้เรื่องศัพท์มีจำนวน 306 คน จากจำนวนทั้งสิ้น 447 คน คิดเป็นร้อยละ 68.47 และมีกลุ่มตัวอย่างระบุเจาะจงว่าอ่อนคำศัพท์เพียงอย่างเดียวจำนวน 26 คน จากจำนวน 447 คน คิดเป็นร้อยละ 5.82 และอ่อนคำศัพท์และทักษะอื่นๆ อีก 236 คน

ความรู้เรื่องคำศัพท์ เป็นปัจจัยสำคัญที่จะส่งผลต่อความสามารถเรียนรู้ภาษาต่างประเทศในระดับที่มีความซับซ้อนมากขึ้น สามารถวัดพัฒนาการการเรียนและเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุดในการพัฒนาภาษาต่างประเทศของผู้เรียน (Jordan, 1997)

*ตัวเลขจำนวนรวมของคำตอบที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างในการตอบคำถามในแบบสอบถามเพื่อพิสูจน์สมมติฐานข้อนี้มากกว่า 447 คน เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างสามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

กลุ่มตัวอย่าง 311 คน จากจำนวน 447 คน หรือร้อยละ 69.57 ยอมรับว่าอ่อนด้านไวยากรณ์ การอ่านและคำศัพท์ อย่างใดอย่างหนึ่งหรือ 2 อย่าง ประกอบกัน และทั้ง 3 หรือ 5 อย่างตามที่ระบุใน แบบสอบถาม และเมื่อพิจารณาจากกลุ่มตัวอย่างที่ ตอบว่าอ่อนการเขียนเพียงทักษะเดียวหรือรวม ทักษะอื่นด้วย 199 คน จากจำนวน 447 คน คิด เป็นร้อยละ 44.5 จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า เมื่อรวมจำนวนผู้ที่บอกว่า “อ่อน” ทักษะต่างๆ 2 ทักษะขึ้นไปพบว่า มีจำนวนถึง 288 คน คิดเป็น ร้อยละ 64.43 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 447 คน

สำหรับทักษะการอ่าน กลุ่มตัวอย่างบอกว่า ไม่อ่อนทักษะการอ่าน ผู้วิจัยมีความเห็นว่าอาจ เป็นการประเมินที่คลาดเคลื่อนจากความเป็นจริงได้ เพราะทักษะการอ่านต้องอาศัยปัจจัยหลายชนิด โดยเฉพาะคำศัพท์ ในขณะที่กลุ่มตัวอย่าง 306 คน บอกว่าอ่อนคำศัพท์ แต่กลุ่มตัวอย่างเพียง 2 คน ตอบว่าอ่อนการอ่าน จึงไม่มีเหตุผลรองรับ นอกจากนี้กลุ่มตัวอย่างที่ประเมินว่าไม่อ่อนการอ่านแต่อ่อน ด้านไวยากรณ์และคำศัพท์อาจถือว่าเป็นการ ประเมินที่คลาดเคลื่อนเช่นกัน ดังได้กล่าวข้างต้น ว่าการอ่านต้องอาศัยปัจจัยหลายชนิด โดยเฉพาะ 3 ปัจจัยหลักได้แก่ ภาษาที่ใช้ในบทอ่าน เนื้อหาของ บทอ่าน ประเภทของภาษา (register) ที่ใช้ในบทอ่าน

ในทฤษฎีการอ่าน พื้นฐานความรู้ด้านภาษา (linguistic schema) ประกอบด้วยความรู้เรื่อง คำศัพท์ (vocabulary) และโครงสร้างประโยค (syntax) ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่สามารถนำไปสู่ผล สัมฤทธิ์หรือความล้มเหลวในการอ่านของผู้เรียน นอกจากนี้ ในภาษาวิชาการยังประกอบด้วย ไวยากรณ์ที่มีรูปแบบเฉพาะบางประการ เช่น การ ใช้รูปประโยคกรรมวาจก (passive voice) หาก นักศึกษาอ่อนไวยากรณ์และไม่เข้าใจโครงสร้าง ภาษาชนิดนี้ก็ยากที่จะอ่านงานได้ ดังนั้น จึงอาจ สรุปได้ว่า หากนักศึกษาอ่อนไวยากรณ์จึงน่าจะ อ่อนการอ่านด้วย

จากการวิเคราะห์รายละเอียดทั้งหมด จึง สรุปได้ว่า ข้อมูลที่พบพิสูจน์ว่าสมมติฐานข้อ 4 เป็น จริง กล่าวคือ ผลสัมฤทธิ์ของการเรียนต่ำเพราะผู้ เรียนมีพื้นฐานความรู้เดิมต่ำ ทั้งความรู้ด้านคำศัพท์ ไวยากรณ์ การอ่าน การเขียนและการพูด

3.2 ผลการวิจัยเชิงคุณภาพ

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ตั้งคำถาม เพื่อหาข้อมูลเชิงคุณภาพโดยแบ่งข้อมูลออกเป็น 2 กลุ่มคือ ข้อมูลที่เกี่ยวกับพื้นฐานความรู้เดิมของผู้เรียน และระยะเวลาที่นักศึกษาทั้งร่างจากภาษาอังกฤษก่อนเข้าศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา

3.2.1 พื้นฐานความรู้เดิมของผู้เรียน

ข้อมูลที่พบบ่งชี้ว่า ผู้เรียนมี พื้นฐานความรู้น้อย “รู้คำศัพท์น้อย เท่าที่พอจะ เข้าใจก็เกี่ยวกับศัพท์บางคำตามสาขาที่เรียนเท่านั้น” “ยังแต่งประโยคเป็นภาษาอังกฤษไม่ได้ หรือการพูด สื่อสารให้คนอื่นเข้าใจ ยังทำไม่ได้ เนื่องจากไม่รู้จัก คำศัพท์ที่จะนำมาพูดหรือแต่งประโยค” การที่ผู้เรียน มีพื้นฐานความรู้น้อยส่งผลให้ผู้เรียนบางคนทอดถอย ซึ่งอาจมีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้ เช่น ผู้เรียนคนหนึ่งกล่าวว่า “การไม่ทราบคำศัพท์ ขาด ความรู้ทางไวยากรณ์ ทำให้ไม่อยากเรียน” นอกจากนี้ กลุ่มตัวอย่างที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนใน ระดับที่ไม่เป็นที่พึงพอใจ มาจากภูมิหลังการเรียน ที่ไม่เห็นภาษาอังกฤษ ซึ่งพบว่าจากกลุ่มตัวอย่างมี ผู้เรียนมาจากการศึกษา 3 สายหลักคือ สาย อาชีวศึกษา สายฝึกหัดครู และสายสามัญ ซึ่งมี หลักสูตรการเรียนวิชาภาษาอังกฤษต่างกัน “รู้สึก ว่าตนเองมีพื้นฐานของภาษาอังกฤษยังไม่แน่น เหมือนเด็กที่เรียนสายตรงจบม.6 มา” “การเรียน มาทางสายอาชีพไม่เน้นการสอนภาษาอังกฤษ จึง ทำให้ความรู้ทางภาษามีน้อย”

3.2.2 ระยะเวลาการทั้งร่างจาก

ภาษาอังกฤษ

ภาษาเป็นทักษะที่ต้องมีการ ฝึกฝนหรือใช้อยู่เสมอหากไม่ได้ปฏิบัติหรือปฏิบัติ

น้อยทักษะที่มีอยู่จะไม่พัฒนา และจะลดน้อยลงตามเวลา หากต้องการนำมาใช้ใหม่ต้องใช้เวลาในการฟื้นฟูงาน ข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างบ่งชี้ว่าผู้เรียนจำนวนหนึ่งได้วางเว้นจากการเรียนและใช้ภาษาอังกฤษเป็นระยะเวลาานาน “ไม่มีโอกาสได้ใช้ภาษาอังกฤษมาเป็นเวลานาน บวกกับพื้นฐานความรู้เดิมไม่ดี จึงทำให้ลืมหมดจนยากที่จะรื้อฟื้นความจำ โดยเฉพาะคำศัพท์ แม้จะเป็นคำศัพท์พื้นฐานง่าย ๆ แต่เมื่อไม่มีโอกาสได้ใช้ จึงลืมจนหมดสิ้นและไม่สามารถจับใจความและเนื้อเรื่องได้” “เนื่องจากทั้งภาษาอังกฤษมานานเป็นระยะเวลา 15 ปี การพัฒนาความรู้ด้านนี้จะต้องใช้เวลาค่อนข้างมาก และต้องใช้ความพยายามมาก”

ข้อมูลเชิงคุณภาพนี้บ่งชี้ว่านักศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาต้องเข้ามาเรียนภาษาอังกฤษหลักสูตรเดียวกัน แต่มีภูมิความรู้เก่าแตกต่างกันมาก จึงเป็นอุปสรรคต่อการเรียนซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลเชิงปริมาณซึ่งผู้ตอบแบบสอบถามรายงานว่าอ่อนทักษะต่างๆ

4. สรุปอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

4.1 สรุปอภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยนี้พบว่า ข้อมูลทางสถิติสนับสนุนสมมติฐาน 2 ข้อคือข้อ 1 และข้อ 4 และปฏิเสธสมมติฐาน 2 ข้อคือข้อ 2 และข้อ 3 โดยสรุปได้ว่า การเรียนภาษาอังกฤษในระดับบัณฑิตศึกษา นักศึกษามากกว่าร้อยละ 50 บรรลุผลสัมฤทธิ์ในระดับที่ไม่เป็นที่พึงพอใจ ส่วนหนึ่งเกิดจากนักศึกษามีพื้นฐานความรู้ภาษาอังกฤษต่ำ จึงอาจกล่าวได้ว่าพื้นฐานความรู้เดิมมีความสำคัญต่อการเรียนในระดับสูง ผลการวิจัยเชิงปริมาณสนับสนุนผลการวิจัยเชิงคุณภาพ ซึ่งพบว่านักศึกษายอมรับว่าการมีความรู้เดิมโดยเฉพาะเรื่องศัพท์น้อยมากเป็นอุปสรรคหรือความยากลำบากซึ่งทำให้ผลสัมฤทธิ์ในการเรียนภาษาอังกฤษของตนอยู่ในระดับไม่น่าพึงพอใจ สมมติฐานข้อนี้จึงเป็นจริง

การวิจัยในระยะที่ 2 นี้สอดคล้องและสนับสนุนทฤษฎีของแครชเชิน (Krashen, 1985) ว่าการเรียนรู้ที่สัมฤทธิ์ผลส่วนหนึ่งเกิดจากข้อมูลที่ได้รับ ต้องสูงกว่าระดับความรู้เดิมเพียงเล็กน้อย

นอกจากนี้พบว่า ผลสัมฤทธิ์ของการเรียนภาษาต่างประเทศของกลุ่มตัวอย่างนี้ ไม่ได้เกิดจากแรงจูงใจภายในที่แสดงออกด้วยการ “ชอบ” หรือ “ไม่ชอบ” เป็นปัจจัยหลักตามสมมติฐานข้อ 3 เนื่องจากพบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ “ไม่ชอบ” และ “เฉยๆ” ในการเรียนภาษาอังกฤษในการศึกษาระดับต่างๆ รวมกันแล้วต่ำกว่าร้อยละ 50 กลุ่มตัวอย่างยังได้ระบุว่า “สัมฤทธิ์ผลตามสมควร เพราะมีเวลาจำกัด จะให้คล่องภาษาอังกฤษในเวลาเพียง 60 ชั่วโมงคงจะเป็นไปไม่ได้”

งานวิจัยนี้ตั้งอยู่บนสมมติฐานที่ว่าผู้เรียนมีแรงจูงใจภายนอก ในการเรียนภาษาอังกฤษในระดับใกล้เคียงกัน เนื่องจากทุกคนต้องสอบภาษาอังกฤษให้ผ่านเกณฑ์วัดผลตามที่สถาบันกำหนด มิฉะนั้นจะไม่สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรและบางภาควิชาฯยังใช้ภาษาอังกฤษเป็นเกณฑ์รับนักศึกษาเข้าเรียน โดยให้นักศึกษาเรียนภาษาอังกฤษก่อนหากสอบไม่ผ่านจะไม่สามารถเข้าศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษาได้

4.2 ข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัยนี้บ่งชี้ว่ากลุ่มตัวอย่างมากกว่าร้อยละ 50 ตอบว่า “ชอบ” และ “ชอบมาก” เมื่อถามถึงวิชาภาษาอังกฤษ แต่กลุ่มตัวอย่างกว่าร้อยละ 50 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่าร้อยละ 60 จึงอาจสรุปได้ว่า แรงจูงใจไม่ใช่ปัจจัยสำคัญต่อผลสัมฤทธิ์ในการเรียนภาษาต่างประเทศตามสมมติฐานข้อ 3 อย่างไรก็ตามงานวิจัยต่างๆ พบว่าแรงจูงใจมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กล่าวคือ เมื่อผู้เรียนมีแรงจูงใจสูงหรือชอบในสิ่งที่เรียนและองค์ประกอบทางการเรียนอื่นๆ เช่น ผู้สอน ผลสัมฤทธิ์จะดีขึ้น ซึ่งแสดงออกด้วยความประทับใจ

(Gardner & MacIntyre, 1991) ดังนั้นผู้สอนจะต้องจัดการเรียนการสอนที่เพิ่มแรงจูงใจแก่ผู้เรียนด้วยการเสริมสร้างองค์ประกอบที่พึงประสงค์ต่อการเรียนให้มากที่สุด เพื่อให้ผู้เรียนเกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงสุด อาทิเช่น การนำไปใช้ กลุ่มตัวอย่างจำนวนหนึ่งให้ข้อมูลว่า ประทับใจการเรียนภาษาอังกฤษเพราะสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ เช่น “ในการใช้คอมพิวเตอร์” “สามารถรับรู้ข่าวสาร สื่อภาษาอังกฤษ” “สามารถใช้ในการอ่านตำราวิชาอื่นได้” “เมื่อนำไปใช้พูดกับชาวต่างประเทศแล้วพอจะเข้าใจได้” เป็นต้น

ข้อคิดเห็นต่างๆ ดังกล่าว นักการศึกษา รวมทั้งครูสอนภาษาอังกฤษควรนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนทุกระดับชั้น โดยเฉพาะการเขียนบทเรียนหรือเลือกหนังสือเรียน ในการจัดหลักสูตรต้องคำนึงถึงความเหมาะสมและความน่าสนใจของเอกสารการเรียน ตลอดจนการนำไปใช้ในชีวิตประจำวันของผู้เรียน ถ้าผู้เรียนรู้สึกว่าจะสามารถใช้ประโยชน์ได้ก็จะเป็นตัวเสริมให้เกิดแรงจูงใจในการเรียนได้ กลุ่มตัวอย่างบอกว่า รู้สึกประทับใจในความน่าสนใจของบทเรียน “เนื้อหาที่นำมาให้นักเรียนนักศึกษาเป็นเนื้อหาที่ทันสมัยน่าติดตาม” แฮดลีย์ (Hadley, 1993) ได้ชี้ให้เห็นถึงข้อดีของการสอดแทรกวัฒนธรรมของเจ้าของภาษาในบทเรียน ทำให้บทเรียนน่าสนใจซึ่งสามารถสร้างเสริมแรงจูงใจของผู้เรียนได้ ดังนั้นในการเลือกตำราเรียนจะต้องให้ความสำคัญประเด็นดังกล่าวด้วย

ในทำนองเดียวกัน กลุ่มตัวอย่างได้แสดงความเห็นว่า เกี่ยวกับประสบการณ์ทั้งที่ประทับใจและไม่ประทับใจเกี่ยวกับผู้สอนเป็นจำนวนมาก โดยระบุว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่เกี่ยวข้องกับผู้สอนได้แก่ ความกระตือรือร้นในการสอน มีความรู้ความชำนาญในวิชาที่สอน ประเด็นนี้บ่งชี้ว่า ผู้สอนภาษาต่างประเทศจะต้องเรียนรู้ทักษะความชำนาญในการสอนตลอดจนศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมเพื่อหาความรู้ในสาขาที่ตนสอนอยู่

ตลอดเวลาในอันที่จะรับภารกิจการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ กลุ่มตัวอย่างยังได้ให้ความเห็นว่าบุคลิกภาพของครู เป็นปัจจัยที่มีต่อบรรยากาศในชั้นเรียนโดยตรงเช่นเดียวกัน ซึ่งจะยังผลต่อการเพิ่มและบันทึกแรงจูงใจและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มตัวอย่างกล่าวว่าชอบเรียนภาษาอังกฤษเพราะ “อาจารย์อารมณ์ดี บุคลิกภาพดี” “อาจารย์สอนสนุก แจ่มใส เห็นภาษาอังกฤษเป็นเรื่องสนุกสนาน” “ครูผู้สอนใจเย็น มีความเข้าใจ มีความพยายามและตั้งใจสอน” “อาจารย์สอนไม่เครียด” เป็นต้น นอกจากนี้ กลุ่มตัวอย่างยังบอกว่าชอบที่ “อาจารย์ใช้เหตุการณ์ปัจจุบันมาประกอบการสอน” “ผู้สอนมีความเข้าใจผู้เรียน” “อาจารย์เก่งมาก” “อาจารย์ที่สอนในสมัยมัธยมปลายท่านมีความเก่งจริง”

ดังนั้น นอกจากผู้สอนต้องพัฒนาความรู้ความชำนาญการสอนในสาขาของตนแล้วยังต้องรอบรู้ด้านอื่นๆ เพื่อนำมาประยุกต์ใช้กับการเรียนการสอน ซึ่งองค์ประกอบที่กลุ่มตัวอย่างเสนอแนะคือ ความรู้ด้านจิตวิทยาและความรู้ด้านเทคโนโลยี โดยเฉพาะนวัตกรรมใหม่ๆ เช่น Internet นอกจากตัวครูแล้ว ยังพบว่า วิธีสอนเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่จะทำให้ผู้เรียนมีแรงจูงใจอยากเรียน กลุ่มตัวอย่างตอบว่า ประสบการณ์ที่ประทับใจได้แก่ ผู้สอนใช้สื่อต่างๆ ประกอบการสอน เช่น เพลง การ์ตูน นิทานมาประกอบการสอน และแง่มุมอื่นๆ ที่สร้างแรงจูงใจ “สอนในเรื่องปัจจุบัน” “ได้ฝึก

ร้องเพลงภาษาอังกฤษ” “อาจารย์ใช้สื่อการสอน
หลายอย่าง” เป็นต้น

ข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างชี้ให้เห็นว่า
นักวิชาการศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษาควร
พิจารณาและให้ความสำคัญกับการพัฒนาบุคลากร
โดยจัดสรรงบประมาณให้บุคลากรครูได้มีโอกาส
เข้ารับการอบรมสัมมนาทางวิชาการ เพื่อให้ครู
ตื่นตัวและมีโอกาสแลกเปลี่ยนประสบการณ์การ
เรียนการสอน แล้วนำกลับมาประยุกต์กับการสอน
ของตนอันจะเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนโดยตรง

การพัฒนาบุคลากรอาจเป็นการจัด
อบรมให้แก่ครูภาษาอังกฤษทั้งทางด้านความรู้ภาษา
อังกฤษ วิธีสอน จิตวิทยาและพัฒนาบุคลิกภาพ ซึ่ง
ในปัจจุบันมีองค์กรที่เป็นสื่อกลางให้ผู้สอนภาษา
อังกฤษได้มีโอกาสรับรู้และพัฒนาการสอนภาษา
อังกฤษทั่วโลกคือ สมาคมครูสอนภาษาอังกฤษ
แห่งประเทศไทย (Thai TESOL) ที่จัดให้มีการ
สัมมนาระดับชาติ โดยวิทยากรผู้มีความรู้ความ
ชำนาญจากนานาชาติเป็นประจำทุกปี ครูทุกคน
ควรได้มีโอกาสเข้าสัมมนาลักษณะเช่นนี้อย่างน้อย
ปีเว้นปี

นอกจากข้อมูลด้านประทับใจแล้ว
กลุ่มตัวอย่างได้ให้ข้อมูลด้านที่ไม่ประทับใจใน
ลักษณะต่างๆ ซึ่งอาจบั่นทอนแรงจูงใจในการเรียน
และมีอิทธิพลต่อบรรยากาศในการเรียนการสอน
และส่งผลไปยังผลสัมฤทธิ์ การเพิ่มและลดแรงจูงใจ
ในส่วนที่เกี่ยวกับผู้สอน กลุ่มตัวอย่างระบุด้าน
ความรู้ความชำนาญในวิชาที่สอนและวิธีสอน เช่น
“ไม่ชอบและเบื่อภาษาอังกฤษเพราะอาจารย์สอน
ไม่เข้าใจ อ่านหนังสือให้ฟัง” “ผู้สอนมุ่งเน้นการ
สอนตามหลักสูตรและสอบเท่านั้น” “ครูพูดแต่
ภาษาอังกฤษทั้งชั่วโมงไม่รู้เรื่อง” “ชาวต่างชาติที่มา
สอนวิชาภาษาอังกฤษ โดยไม่เข้าใจวัฒนธรรมไทย
ทำให้รู้สึกไม่อยากเรียนภาษาอังกฤษ” “อาจารย์
ผู้สอนในระดับประถมและมัธยมไม่มีความรู้ใน
ภาษาอังกฤษดีพอในการสอนและในการถ่ายทอด”

“บุคลากรที่สอนไม่มีความชำนาญ อาจารย์บางคน
สอนออกเสียงไม่ชัดเจน” “บางคนปากจัด” “ครูดู
และชอบดี” “อาจารย์อารมณ์เสียบ่อย” “ผู้สอน
ไม่ให้เกิดริ้วรอยผู้เรียน” “ครูผู้สอนมักเปรียบเทียบ
ผู้เรียนสายอาชีพกับผู้เรียนสายตรง” เป็นต้น

นอกเหนือจากคุณลักษณะต่างๆ ของ
ครู การสอนและตำราที่จะสร้างหรือลดแรงจูงใจแล้ว
กลุ่มตัวอย่างยังให้ข้อมูล ความเข้มงวดของการ
วัดผลประเมินผลเป็นองค์ประกอบที่สามารถสร้าง
และบั่นทอนแรงจูงใจได้ กลุ่มตัวอย่างได้ให้ข้อมูลที่
ไม่พึงปรารถนาในกระบวนการวัดผล อาทิ “เวลา
ตอบคำถามไม่ได้ก็ให้ย่นตลอดชั่วโมง” “ครูคอย
จับผิดว่าได้ทำแบบฝึกหัดมาหรือไม่ ถ้าไม่ทำก็
ทำโทษ” “ครูชอบตี บังคับให้ท่องศัพท์” เป็นต้น
และในการวัดผลประเมินผลเมื่อสิ้นสุดการเรียนพบว่า
การวัดผลทำให้ผู้เรียนท้อถอยต่อการเรียนได้
เนื่องจากเนื้อหาสาระของข้อสอบเช่น “ข้อสอบ
ยากมาก” “ข้อสอบยากกว่าที่เรียนมาก”

ข้อมูลส่วนนี้ชี้แนะว่า ครูผู้สอนต้อง
ตรวจสอบรูปแบบ กระบวนการปฏิบัติการสอน และ
การวัดผลประเมินผลอยู่เสมอ โดยเฉพาะความ
สอดคล้องของข้อสอบกับสิ่งที่สอน ข้อสอบวัดผล
สัมฤทธิ์ (achievement test) จะต้องทดสอบตาม
จุดประสงค์ของการเรียนไม่ใช่ทดสอบความสามารถ
ทางภาษา (proficiency test)

ประเด็นสุดท้ายคือ เนื้อหาสาระของ
บทเรียน เพราะภาษาต่างประเทศมีธรรมชาติต่าง
จากวิชาอื่นๆ ผู้เรียนสามารถอ่านบททวนบทเรียน
วิชาอื่นๆ ได้เมื่อไม่เข้าใจประเด็นใดเพราะมีคำ
อธิบายเป็นภาษาไทย แต่สำหรับการเรียนภาษา
อังกฤษผู้เรียนอาจไม่สามารถแก้ปัญหาได้ด้วย
ตนเองหากบทเรียนไม่เหมาะกับระดับของตน
“ไวยากรณ์ยุ่งยากซับซ้อน ทำให้เบื่อหน่าย” “เรียน
การอ่านมากเกินไป” เป็นต้น และประสบการณ์
อีกอย่างหนึ่งคือ ผู้เรียนจำยอมต้องเรียนมาก
เช่น “ต้องเรียนวรรณคดีและบทกวีภาษาอังกฤษ”

“เรียนหนักมาก ท่องศัพท์เยอะ แต่นำไปใช้น้อย เนื้อหาเยอะ” “บทเรียนไม่ดึงดูดความสนใจ เนื้อหาที่สอนล้าสมัย” เป็นต้น

ข้อมูลเหล่านี้ล้วนสะท้อนให้เห็นการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในประเทศไทยที่จะต้องได้รับการดูแลอย่างทั่วถึงเกี่ยวกับนโยบายการสอนภาษาอังกฤษตลอดจนหลักสูตรของแต่ละระดับ ตั้งแต่ประถมศึกษาจนถึงอุดมศึกษาที่จะต้องประสานกันอย่างพอดี มีมาตรฐานของเนื้อหาเดียวกัน จึงจะส่งผลต่อไปยังการศึกษาในระดับที่สูงขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งครูต้องใช้วิจรรณญาณไหวพริบส่วนบุคคลว่า ควรใช้ภาษาต่างประเทศในชั้นเรียนใด และปริมาณมากน้อยเท่าใด และสำหรับการสอนโดยเจ้าของภาษานั้น ควรให้เจ้าของภาษาสอนใคร เมื่อไหร่ สอนอะไร ควรมีปริมาณเนื้อหาเพียงใด บทเรียนน่าสนใจเหมาะกับวัยของผู้เรียนหรือไม่ยากน้อยเพียงใด มิฉะนั้นจะเป็นการทำลายทั้งผู้เรียนและผู้สอน

ในส่วนของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา พบว่าผู้เรียนมีแรงจูงใจต่อการเรียนสูงเนื่องจากต้องการสอบผ่าน (instrumental motivation) ดังนั้น สถานศึกษาควรต้องปรับระดับบทเรียนให้สอดคล้องกับระดับความรู้ของผู้เรียน การเรียนการสอนก็จะดำเนินไปอย่างราบรื่น ผู้เรียนจะมีผลสัมฤทธิ์สูง ทั้งนี้สถาบันอาจต้องใช้บุคลากรมากขึ้น ผลิตเอกสารการสอนที่มีความยากง่ายต่างกันหลายระดับ เนื่องจากการวิจัยพบว่าผู้เรียนมีพื้นฐานความรู้เดิมแตกต่างกันหลายระดับ การเรียนการสอนโดยใช้เอกสารระดับเดียวกับนิสิตนักศึกษาทุกสาขาวิชาเอก (ซึ่งมีพื้นฐานความรู้ภาษาอังกฤษไม่เท่ากัน) จึงไม่อาจนำไปสู่ผลสัมฤทธิ์ที่คาดหวังไว้ได้

4.3 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัย

ในอนาคต

หลักสูตรภาษาอังกฤษสำหรับนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาในภาคใต้มีจุดประสงค์หลักเพื่อเพิ่มพูนประสบการณ์และความสามารถให้

อ่านบทความทางวิชาการในสาขาวิชาที่นักศึกษาเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อมูลจากการศึกษาวิจัยนี้พบว่า ปัญหาสำคัญของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำของนักศึกษาคือ นักศึกษามีความรู้พื้นฐานภาษาอังกฤษต่ำในทุกๆ ทักษะ โดยเฉพาะคำศัพท์และไวยากรณ์ ซึ่งปัจจัย 2 ชนิดนี้ เป็นองค์ประกอบที่สำคัญอย่างยิ่งต่อความสามารถอ่าน นักอ่านที่อ่านได้เร็วจะต้องมีความรู้ด้านองค์ประกอบนี้อย่างแน่นแฟ้น (Grabe, 1991)

นอกจากข้อเท็จจริงที่พบจากข้อมูลเชิงปริมาณแล้ว นักวิจัยได้ขอยืมเอกสารฉบับที่นักศึกษาใช้เรียนจริง โดยเฉพาะนักศึกษาที่สารภาพว่าอ่อนคำศัพท์และไวยากรณ์มาก พบว่านักศึกษาค้นหาความหมายของคำศัพท์ในบทอ่านเกือบทุกคำ จากการวิเคราะห์เอกสารที่นักศึกษาใช้เรียน นักวิจัยพบว่าในบทอ่านความยาวประมาณ 300 คำ นักศึกษาค้นหาความหมายของคำศัพท์ประมาณ 200-250 คำ หรือร้อยละ 70 -80 ของจำนวนคำทั้งหมดในบทเรียน การค้นหาความหมายของคำศัพท์เกือบทุกคำเพื่ออ่านเนื้อเรื่อง (bottom-up) เป็นกลวิธีการอ่านของผู้เรียนที่มีประสบการณ์การอ่านน้อย (ดังที่พบในวิจัยนี้) เป็นการอ่านที่ไม่มีประสิทธิภาพ ต่างจากนักอ่านที่มีประสบการณ์และเป็นการอ่านที่มีประสิทธิภาพซึ่งอ่านโดยการเดาความหมายของคำศัพท์ยากโดยไม่ค้นหาความหมายคำศัพท์ในพจนานุกรม (top-down) นอกจากนี้ ข้อมูลที่พบส่วนหนึ่งสะท้อนให้เห็นว่า นักศึกษาต้องยักกะการอ่าน ซึ่งในทางปฏิบัตินั้นยักกะการอ่านเป็นศาสตร์หรือยักกะที่เหมือนกันในทุกภาษา ข้อมูลจึงอาจสะท้อนข้อเท็จจริงอย่างหนึ่งคือ กลุ่มตัวอย่างขาดยักกะการอ่านภาษาไทยด้วย

ดังนั้นระบบการศึกษาของไทยจะต้องส่งเสริมให้เยาวชนตั้งแต่ระดับประถมอ่านหนังสือในภาษาแม่ (ไทย) อย่างจริงจังและต่อเนื่อง โดยเน้นกลวิธีการอ่านให้ผู้เรียนเกิดยักกะการอ่านจน

สามารถอ่านภาษาไทยได้อย่างแตกฉานและสะสม
ความรู้ด้านต่างๆ อย่างกว้างขวาง เพราะความรู้
ต่างๆ จะเป็นเหมือนต้นทุนในการอ่านภาษา
ต่างประเทศ ซึ่งความรู้ด้านต่างๆ มีบทบาทสำคัญ
ในการพัฒนาความสามารถในการอ่าน

งานวิจัยในอนาคตอาจเป็นการศึกษา
ผลของการฝึกฝนเพิ่มเติมความรู้ความสามารถ
อ่านภาษาไทยที่มีต่อการพัฒนาการอ่านภาษา
ต่างประเทศ (อังกฤษ) ซึ่งอาจจะเป็นการศึกษา
เชิงทดลองและเปรียบเทียบ

บรรณานุกรม

- Aksornjarung, P. (1997). *An Expose-Facto Study of the Acquisition of English Pronominal Anaphora by Thai EFL Learners : A UG-L1 Transfer Analysis*. Doctoral Dissertation, Indiana University of Pennsylvania, Pennsylvania, USA.
- Birdsong, D. (1992). Ultimate attainment in second language acquisition. *Language Learning*, 68: 706-755.
- Bley-Vroman, R. (1989). What is the logical problems of foreign language learning? In S. M. Gass., & J. Schachter (Eds.). *Linguistics Perspectives on Second Language Acquisition*, 41-68. Cambridge University Press. New York
- Crookes, G., & Schmidt, R.W. (1991). Motivation: Reopening the research agenda. *Language Learning*, 41, 469-512.
- Dulay, H., & Burt, M. (1973). 'Should we teach children syntax? *Language Learning*, 23, 245-258.
- Ellis, R. (1997). *The Study of Second Language Acquisition*. Oxford University Press. Oxford.
- Gardner, R.C. , & MacIntyre, P. (1991). An instrumental motivation in language learning study: Who says it isn't effective? *Studies in Second Language Acquisition*, 13, 57-72.
- Givon, T. (1984). 'Universals of discourse structure and second language acquisition. In Rutherford (Ed.). *Typological Universals and Second Language Acquisition*. John Benjamins. Amsterdam, The Netherlands
- Grabe, W. (1991). Current developments in second language reading research. *TESOL Quarterly*, 25, 375-406.
- Jordan, R.R. (1997). *English for Academic Purposes: A guide and resource book for teachers*. Cambridge University Press. Cambridge, UK.
- Kellerman, E. (1987). *Aspects of transferability in Second language acquisition Cross-linguistic influence: A review*. Unpublished manuscript, University of Nijmegen., The Netherlands.
- Krashen, S. (1985). *The Input Hypothesis: Issues and implications*. Longman. London.
- MacIntyre, P., & Gardner, R. (1994). The subtle effects of language anxiety on cognitive processing in the second language. *Language Learning*, 44, 283-305.
- Odlin, T. (1989). *Language Transfer*. Cambridge University Press. Cambridge.

- Odlin, T. (1990). 'word-order transfer, meta-linguistic awareness and constrains on foreign language learning' In Van Patten & Lee (Eds.). *Second Language Acquisition -Foreign Language learning* : Multilingual Matters. Clevedon, Avon.
- Oxford, R.L. (1993). Research on second language learning strategies. *Annual Review of Applied Linguistics*, 13, 175-187.
- Pavlenko, A., Jarvis, P. (2000). Conceptual transfer: New perspectives on the study of cross-linguistic influence. *Paper presented at 7th International Pragmatics*. (9-14 July, 2000). Budapest, Hungary.
- Ringbom, H. (1978). *The role of the first language in foreign language learning*. Multilingual Matters. Clevedon, Avon.
- Singleton, D. (1987). Mother and other tongue influence on learning French: A case study. *Studies in Second Language Acquisition*, 9, 327-346.
- Soranastaporn, S., Tuchinda, Y., & Tiensuwan, M. (1997). A survey study of needs and problems by using English of sport science students at the Sports Medical School, Faculty of Medicine, Siriraj Hospital, Mahidol University. *SLLT*, 17, 26-41.
- Tarone, E. (1982). Systematicity and attention in interlanguage. *Language Learning*, 32, 69-82.
- White, L. (1985). The 'Pro-drop' parameter in adult. *Studies in Second Language Acquisition*, 35, 47-62.
- Young, D. J. (1991). The relationship between anxiety and foreign language oral proficiency ratings. In E.K. Horowitz., & D.J. Young. (Eds.), *Language Anxiety: From theory and research to classroom implication*. Prentice-Hall. NY.